TTO - PGS.TS Nguy n VƧ Lǯǟng - ch t ch h i ŏ ng khoa h c Trǯ ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (ŎHQG Hà N i), cho r ng vi c phát hi n, b i dǯ ng nhân tài ŏang b hi u sai.

Cùng v i vi c phát hi n và b i d ng, nhi u ý ki n cho r ng Nhà n c c n có chính sách đ u t bài b n cho các tài năng đ h có th phát huy năng l c c a mình - nh: NH HÙNG

V n ng h duy trì nh ng ngôi tr ng nuôi d ng nhân tài , nh ng PGS.TS Nguy n Vũ L ng - ch t ch h i đ ng khoa h c Tr ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (ĐHQG Hà N i) - cho r ng vi c phát hi n, nuôi d ng nhân tài đang b hi u sai.

Trao đ i v i Tu i Tr , PGS.TS Nguy n Vũ L ng cho bi t:

- Năm 1965, Th t ng Ph m Văn Đ ng đã ng h vi c thành l p tr ng chuyên, l y đó là cái nôi nuôi d ng nhân tài cho đ t n c, đã 55 năm trôi qua nh ng tôi v n cho r ng quan đi m đó là đúng và cũng nh có s ch đ o đó mà Tr ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (tr c đây ch là kh i chuyên Khoa h c t nhiên c a ĐHQG Hà N i - PV) đã có nhi u th h h c sinh thành đ t, đang có nh ng đóng góp nhi u lĩnh v c, trong đó có lĩnh v c nghiên c u khoa h c.

Đ n nay h th ng tr ng chuyên có các t nh thành. Có nh ng tr ng chuyên đ c đ u t to đ p, nh ng tôi l i th y h c sinh chuyên bây gi không b ng h c sinh chuyên c a 10-20 năm tr c.

N u quan ni m tr ng chuyên m ra ch đ l p đ i tuy n nh m đi thi là sai l m và nhân tài cũng không có nghĩa ch là nh ng ng i đi thi đo t gi i. Gi i th ng, huy ch ng có đ c t các cu c thi qu c t , khu v c ch là m t th c đo đ i v i các tr ng chuyên khi h c sinh c a ta đ c tham gia các sân thi chung v i h c sinh các n c.

Ph i là nãi t o nên thách th c, ðam mê

**** V y theo ông, m t ngôi tr ng b i d ng nhân tài ph i nh th nào?***

- Tr c đây tr ng chuyên th ng đ c ph huynh thích vì môi tr ng h c t p lành m nh, h c sinh có đi u ki n phát tri n, c m th y h nh phúc vì khi h c t p tr thành đam mê thì s khi n ng i h c h ng thú, theo đu i. Tuy nhiên, bây gi không ph i tr ng chuyên nào cũng là m t môi tr ng nh th.

Quan đi m ph i vào đ c tr ng chuyên, ph i vào đ c đ i tuy n, ph i đi thi có gi i đôi khi l i làm thui ch t nh ng kh năng riêng c a m i h c sinh. Vì nhân tài không ch là nh ng h c sinh trong đ i tuy n đi thi h c sinh gi i trong và ngoài n c, mà có th là nhi u h c sinh khác v i nh ng th đ c trang b thành công các lĩnh v c khác c a đ i s ng.

Thí sinh Nguy n C nh Hoàng, THPT chuyên Phan B i Châu (Ngh An), r ng r tr v trong vòng tay ng i thân và th y cô giáo sau khi giành huy ch ng vàng k thi Olympic toán qu c t 2017 - nh: NGUY N KHÁNH

Tôi không thích t "tr ng chuyên" mà cho r ng nên đ i nó thành tr ng b i d ng nhân tài hay m t tên g i khác đúng h n. Và ngôi tr ng đó theo suy nghĩ c a tôi tr c h t ph i là môi tr ng đ h c sinh hình thành, hoàn thi n nhân cách t t, là môi tr ng quan h th y trò trong sáng, ng i th y không ph i là các "ngôi sao" mà ch là ng i h tr đ trò phát tri n, thành công.

Nó không ph i đ ch d y nh ng ki n th c cao siêu, mà cũng d y n i dung ki n th c c b n nh tr ng ph thông khác, ch là cách th c th c hi n ph i đ c bi t, hi u qu.

Nh ng h c sinh u tú c a tr ng chuyên đi thi qu c t có gi i cũng không ph i nh ng ng i có ki n th c chuyên sâu nh m t nhà khoa h c mà ch là nh ng h c sinh n m ki n th c c b n v ng vàng và khéo léo trong v n d ng.

Đi u quan tr ng mà nh ng n i nuôi d ng nhân tài t o nên cho h c sinh là đ a ra nh ng thách th c đ h c sinh bi t cách v t qua thách th c, truy n cho h c sinh s đam mê và theo đu i đ n cùng đam mê đó.

**** Trong b i c nh hi n nay, theo ông, vi c nuôi d ng nhân tài đ có nh ng đóng góp h u ích c n ph i nh th nào?***

- Bây gi chúng ta đã quen khi nghe nói v cách m ng 4.0. V y đ có nhân l c ch t l ng, có nhân tài đáp ng s thay đ i h ng t i m t n n công nghi p 4.0 có nghĩa con ng i ph i có trình đ , tâm th đ làm ch k thu t công ngh .

M c tiêu đ t ra v i h c sinh tr ng tôi là gi i khoa h c t nhiên, tin h c, ngo i ng , có kh năng hòa nh p, chia s v i c ng đ ng, có kh năng h p tác, kh năng thuy t ph c, d n d t đ góp ph n ki n t o xã h i.

Ngoài ra, bao trùm lên t t c , ph i rèn luy n đ h c sinh có nhân cách t t. Không có nhân cách t t thì gi i cũng không th có đóng góp có ích cho c ng đ ng, cho đ t n c.

Vì th trong ch ng trình d y h c, không ch có d y các môn chuyên mà cho h c sinh tham gia ho t đ ng nghiên c u khoa h c, ho t đ ng c ng đ ng, đ a ra các v n đ có ý nghĩa v i cu c s ng đ h c sinh ng d ng ki n th c gi i quy t...

Và đ giúp h c sinh quen v i vi c v t qua thách th c, nuôi d ng đam mê, không th ch xây d ng m t con đ ng h c t p d dàng quá mà ph i khó d n đ thách th c luôn phía tr c.

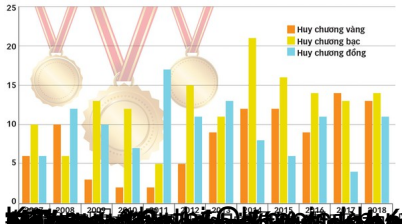

Nên b chính sách tuy n th ng OH

**** Lâu nay ngành GD-ĐT v n xem thành tích h c sinh gi i qu c t , khu v c là th c đo ch t l ng giáo d c. Nh ng d lu n l i cho r ng cách chúng ta rèn luy n và đ a h c sinh đ n các sân thi qu c t , khu v c ch là vi c "luy n gà ch i" ch không ph i b i d ng nhân tài. Nhìn ra th gi i, th y th y m c tiêu c a h c sinh các n c khác trong các k Olympic nh th nào?***

- Các n c h đ a h c sinh đ n các k thi Olympic gi ng nh d ngày h i c a nh ng ng i thông minh. Đó ch là c h i giao l u, h c h i, khích l các h c sinh có năng khi u n l c theo đu i đam mê.

Gi i th ng không ph i m c tiêu quan tr ng s 1 c a h . Cũng chính vì th , nhi u n c cũng có h th ng tr ng chuyên nh ng h không ch chú tâm luy n đ i tuy n đi thi nh chúng ta.

H c sinh trao đ i bài sau khi thi t i k thi h c sinh gi i qu c gia c p THPT năm 2018 - nh: NH HÙNG

**** Và đ đ a m c tiêu b i d ng nhân tài v m c tiêu đúng thì có nên thay đ i vi c khuy n khích h c sinh gi i b ng chính sách tuy n th ng, u tiên xét tuy n ĐH nh hi n nay không?***

- Có chính sách nh th nên m i có tình tr ng tuy n ch n vào đ i tuy n và luy n thi đ đo t gi i

m t cách không chính xác. Nh ng năm g n đây h c sinh có gi i trong h i thi khoa h c k thu t qu c gia và qu c t cũng đ c u tiên xét tuy n, tuy n th ng. Th nên cũng có chuy n h c sinh đăng ký s n ph m d thi nh ng nh v ng i khác làm.

Vi c d tuy n ĐH ph i đ các tr ng ĐH quy t đ nh tuy n ch n theo các tiêu chí phù h p v i đ c thù ngành ngh . Vì có nh ng h c sinh đ c tuy n th ng nh ng môn h c mà h c sinh đó có năng khi u có phù h p v i lĩnh v c đào t o c a ngành mà các em đó đ c tuy n th ng đâu. Tôi cho r ng chính sách này nên b . H c sinh có gi i th ng có th có b ng khen, ch ng nh n đ l u h s , lý l ch cho h c sinh...

* **GS B ch Thành Công** *(ch t ch H i đ ng ch c danh giáo s ngành v t lý):*

Không nên quá o tỹ ng v nh ng t m huy chỹẫng

Nhi u ng i lo l ng h c sinh Vi t Nam đo t gi i cao t i các k thi Olympic qu c t nh ng r i đ ng dài v sau l i không th y d u tích đâu. Chúng ta cũng c n bình tĩnh nhìn đúng giá tr c a các gi i th ng t các cu c thi ch n h c sinh gi i, thi Olympic qu c t này. Thành công là cu c tr ng chinh dài h i, ch không d ng k t qu m t cu c thi, m t cu c đua ng n h n.

Xét đ n cùng, các k thi này cũng ch đ t ra các bài toán đã có l i gi i đ tìm ki m và l a ch n ng i có kh năng tìm ra l i gi i nhanh nh t cho bài toán có s n trong th i gian nh t đ nh. Còn s thành công t ng lai l i d a vào s sáng t o, s phát hi n, tìm tòi cái m i ch a ai bi t, ch a ai tìm ra. Không ai v đích ngay t đi m xu t phát nên h u qu sai l m c a truy n thông quá ghê g m v các cu c thi h c sinh gi i s d n đ n nh ng o t ng mà chúng ta c n s a ch a lâu dài.

*** Ông Ỏ ng T Ân** *(giám đ c đi u hành Qu qu c gia v đ i m i giáo d c ph thông Vi t Nam):*

Nhi u nãi m c b nh thành tích tr m kha

M t tích c c n i b t c a tr ng chuyên là cung c p thành viên đ i tuy n Vi t Nam tham d các k thi Olympic khoa h c qu c t . Các đ i tuy n đã g t hái đ c nhi u huy ch ng qua các k thi. Nh ng tr i qua m y ch c năm, nh ng b t c p c a tr ng chuyên ngày càng th y rõ.

Tuy nói là đào t o toàn di n, nh ng th c ch t h chuyên là "d y chuyên" và "h c chuyên", ch chuyên sâu vào m t môn h c, đ n chuyên. B n ch t là tr ng chuyên bi t, là t p trung ngu n l c d y đ n chuyên. B i v y cho t i nay, đã quá n a th k t n t i, v n ch a có m t khái ni m chính xác và đ y đ v m t ng nghĩa cho khái ni m: tr ng chuyên là gì?

Nhi u đ a ph ng m c b nh thành tích tr m kha. L y đo l ng ch t l ng h chuyên b ng nh ng t m huy ch ng, b ng s l ng các gi i h c sinh gi i qu c gia. Năm nay thành tích ph i cao h n năm tr c, đó là m nh l nh c a lãnh đ o nhi u đ a ph ng.

N u v n duy trì h th ng tr ng chuyên thì c n thi t k l i. Theo đó, vi c t ch c quá trình d y h c ph i đi theo các nguyên lý c b n c a giáo d c hi n đ i. D y h c qua ho t đ ng và qua tr i nghi m. D y h c sinh cách h c, cách nghĩ và cách s ng, cách làm ng i. Phát tri n cho h c sinh các năng l c t h c, phán đoán, h p tác, giao ti p và công ngh . ? nh ng n i trình đ t duy c a h c sinh m m m i s chuy n sang m c cao h n, đó là giáo d c năng l c ho c giáo d c giá tr cho h c sinh.

Và m t đi m n a là c n thay đ i l i ph ng th c thi cho h chuyên. Không th duy trì cách t ch c và n i dung thi h c sinh gi i qu c gia nh hi n nay, nó quá đi sâu vào h c thu t. Có th ti p t c tham gia các k thi Olympic khoa h c qu c t . Tuy nhiên nhi m v này nên giao cho s ít các tr ng ĐH th c hi n, ch ng h n nh Tr ng THPT chuyên ĐH Khoa h c t nhiên Hà N i, Tr ng THPT Năng khi u ĐHQG TP.HCM, Tr ng THPT chuyên ĐH S ph m Hà N i. Đây là các đ a ch có r t nhi u ti m năng và th c ti n đ d y h c chuyên sâu m t môn, theo h ng hàn lâm. Quan đi m này phù h p v i nhi u n c.

V n ŏ không ph i ŏo t gi i...

T i Singapore hay Malaysia, h c sinh đ c đ u t nhi u đ rèn luy n th m nh ho c s thích m t lĩnh v c nh t đ nh. Nh ng h phát tri n theo mô hình "câu l c b ", n i h c sinh có không gian đ sinh ho t, h c t p, nghiên c u sâu h n v môn h c. Vì v y công th c đào t o này giúp h c sinh phát huy kh năng tìm tòi, làm vi c nhóm và t th chinh ph c, ch không ph i đ c luy n đ m gi i.

Câu chuy n t ng t di n ra Nga, n i các đ i nhóm l a h c sinh có "truy n th ng" giành gi i cao t i các cu c thi công ngh , l p trình, th ng đ c h tr nghiên c u và h c t p ch không ph i luy n gi i đáp nh ng câu h i có s n.

Noel, m t nhà báo t i Malaysia ng h các cu c thi qu c t , nói v i Tu i Tr : "T i Malaysia không có các l p h c đ c bi t (đ d thi), nh ng có các câu l c b nh câu l c b toán h c. Các câu l c b này là nh ng nhóm s đ i di n cho các tr ng tham gia d thi.

Các h c sinh nên tham gia d thi vì đi u đó giúp h xây d ng cá tính, giúp h c sinh m r ng ki n th c. V n đ không ph i là giành gi i, mà là s chu n b cho h c sinh m t tâm th mu n v n lên đ t thành tích h u hình".

Thỹ ng cao nh t b ng 50 l n m c lỹăng că s

- H c sinh đo t 2 huy ch ng vàng th gi i trong k thi Olympic các môn h c, nghiên c u khoa h c k thu t hay k thi tay ngh s đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng nh t.

- H c sinh, sinh viên đo t huy ch ng vàng th gi i s đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng nhì. H c sinh, sinh viên đo t huy ch ng vàng châu Á ho c huy ch ng b c th gi i đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng ba.

- H c sinh, sinh viên đo t huy ch ng vàng Đông Nam Á ho c huy ch ng b c châu Á ho c

huy ch□□ng đ□ng th□ gi□i đ□□c t□ng b□ng khen Th□ t□□ng Chính ph□.

Bên c□nh đó, m□c khen th□□ng h□c sinh, sinh viên đo□t gi□i th□ gi□i nh□ sau: huy ch□□ng vàng b□ng 50 l□n m□c l□□ng c□ s□; huy ch□□ng b□c: 33 l□n m□c l□□ng c□ s□; huy ch□□ng đ□ng: 22 l□n m□c l□□ng c□ s□; khuy□n khích: 12 l□n m□c l□□ng c□ s□.

Đ□i v□i h□c sinh, sinh viên đo□t gi□i châu Á, m□c ti□n th□□ng nh□ sau: huy ch□□ng vàng: 33 l□n m□c l□□ng c□ s□; huy ch□□ng b□c: 22 l□n m□c l□□ng c□ s□; huy ch□□ng đ□ng: 12 l□n m□c l□□ng c□ s□; khuy□n khích: 7 l□n m□c l□□ng c□ s□.

(Theo d th o ngh ỏ nh v ch ỏ khen thỹ ng ỏ i v i h c sinh, sinh viên ỏo t gi i trong các k thi qu c gia, qu c t).

VĨNH HÀ - NG□C HÀ - M□NH Đ□C